

O exemplară conștiință artistică

Apărută în primăvara lui 1997 la Editura UNITEXT a UNITER-ului, cartea **Gina Patrichi - Clipe de viață**, datorată lui Mircea Patrichi, fratele excepționalei actrițe plecate prea curând dintre noi, n-a putut trece neobservată. Căci nu e o cărțuie oarecare, încropită în pripă, fie și după un anumit tipic, ci un volum de peste 300 de pagini, cu o bogată ilustrație fotografică, ambiționând să spună totul sau aproape

totul despre viața și creația actriței. „Clipele de viață” sunt prezentate cronologic, de la naștere până la moarte, sub forma **amintirilor** autorului, uneori cu lux de amănunte, dar într-o redactare apăsătoare „scriitoricească”, ducând nu o dată la formulări livrești, pompoase, pline de locuri comune, adică exact așa cum probabil nu și-ar fi dorit Gina Patrichi. Alături însă **povestirea** se învioră, părăsind chiar scrisă de o altă mână, căci faptele sunt doar relatate și lăsate să vorbească mai mult de la sine, fără floricele stilistice. În fine, o a treia – și cea mai interesantă – modalitate înglobează în fluxul narativ fragmente de interviuri, însemnări și reflecții despre teatru datorate Ginei Patrichi, care, alături de fragmentele din cronici și textele redactate special de diverși oameni de teatru, după moartea actriței, au darul de a configura o exemplară conștiință artistică. De aceea, chiar dacă nu ne putem pronunța asupra valorii strict documentare a prezentării vieții personale și familiale a actriței, considerăm mult mai importantă – și mai bine realizată în

carte, inclusiv sub aspect **documentar** – prezentarea vieții profesionale a celei ce nu ezită să fie exigentă și drastică în primul rând cu sine însăși: „Am făcut tot ce puteam face pentru teatru, neglijând tot ce puteam neglija pentru viața mea personală”.

Dincolo de carențele de ordin stilistic la care ne-am referit – și chiar dincolo de nenumăratele și jenantele greșeli de corectură, care nu mai au nici o scuză! – există totuși, așa cum spuneam, un flux narativ al cărții, care o face să fie citită nu numai cu interes, ci și cu plăcere. E o carte care se adresează atât oamenilor de teatru, celor ce au cunoscut-o pe Gina Patrichi și au apreciat-o necondiționat, pentru marele ei talent și tranșantele-i judecăți de valoare, cât și publicului larg, care a aplaudat-o îndelung sau a admirat-o de fiecare dată pe marile și micile ecrane. Acesta are acum posibilitatea s-o „redescoperă”, cu reînnoită dragoste și prețuire pentru tot ceea ce a însemnat actrița în teatrul și filmul românesc.

VICTOR PARHON

Albumul ca alternativă

Nici în „era video” reprezentarea teatrală nu a scăpat de coșmarul efemerității. Dar iată că se ivește o posibilitate de alternativă, care este cea a albumului * de artă precum cel apărut sub egida Editurii UNITEXT. Formula aleasă de Cipriana Petre se dovedește ideală. Fiindcă s-a închipuit o triadă – reprezentarea-exegeza-fotografia – pentru „conservarea” capodoperei lui Mihai Măniuțiu, trilogia **Richard III** (Teatrul Odeon) – **Omor în catedrală** (Art Inter Odeon – Teatrul Național Cluj) – **Caligula** (Teatrul „Bulandra”). Spectacole de referință ale artei teatrale din România, care au circulat și continuă să circule în străinătate, și în special în spațiul britanic. De unde, și imperativul editării în limba engleză, care asigură o circulație internațională și cărții-album.

De o călătorie insolită are parte și cititorul, căruia i se oferă posibilitatea de a afla opiniile unor personalități

române și străine despre aceste montări. George Banu indică repere bibliografice rezonând cu viziunea lui Mihai Măniuțiu și analizează noțiunea de **ego-alter** la concurență cu „efectul de fantomă”, amintind că încarnarea invizibilului este o vocație primordială a teatrului. Vorbind despre Omul-lup, dublu metaforic al omului singur, Nicolae Manolescu atinge inevitabil aspectul politizant al oricărei lecturi a momentului. Victor Scoradeț propune noțiunea de „dublul trinității”, lansată ca ipoteză în analiza aplicată. Dan Hăulică se arată interesat de „splendoarea insolentă”, apreciind magnificența plastică, ce facilitează și spectacolul filosofic. Marian Popescu, depistând în concepția lui Mihai Măniuțiu o viziune hamletiană, atrage atenția asupra reflexului dualității și asupra dialogului polifonic astfel instituit. Ion Vartic, din unghiul istoricului literar, constată transformarea operei lui T. S. Eliot

într-un scenariu de mit, cele trei spectacole constituindu-se într-un ritual deopotrivă guignolesc și ceremonial, teatrul recăpătându-și valențele moralizatoare. Despre

* **The Trilogy of the double.** Conceived and edited by Cipriana Petre, UNITEXT, Bucharest, 1997.